

Deus in adiutorium meum intende. Et notandum quod istud versiculum dicit ecclesia in principio omnium horarum quod versiculum iste valet contra omnes tentationes. et cum incipimus orare dyabolus incipit tentare. unde cum oramus. docemur a domino abscondere nos ne dyabolus possit adire. Mattheus. vi. Tu autem cum oraueris intra in cubiculum tuum et clauso ostio. ne scilicet dyabolus intret. ora patrem tuum: et ut dominus intendat: non sua merita: sed domini beneficia allegat dicens. (domine deus salutis mee). quod spero et audacius peto hoc a te. quod mihi maiora fecisti: quod me proprio sanguine redemisti: quod notat cum dicit (domine) qui. scilicet me in seruum emisisti. Item quia me de nihilo creasti: quod notat cum dicit (deus) scilicet qui me creasti. Item quod a te maius expecto. scilicet eternam saluationem: unde addit (salutis mee). scilicet actor dator et promissor et memorans. promissum tacite requirit soluendum. unde hic petit gratiam consummantem quam expectat ab eo qui dedit consuetudinem et promouentem puenientem et subsequentem. Psalms. iij. Saluatorem expectamus dominum nostrum iesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostre con figuratum corpori claritatis sue ad quam nos perducatur salutis auctor. Iesus christus Amen.

Ps. xxxviii.

Psalmus XXXVIII

Domi custodiam vias meas: ut non delinquam in lingua mea.

Titulus in finem canticum dauid p yditum In precedenti ps. loquebat penitens afflicus multis mundi miseris. In hoc autem ps. p mittit se transire omnia mundana: quod in mundo non est nisi labor et afflictio spiritus: et ideo cogit hic mundus homines transire ab ipso. sicut dicit Greg. Cum tot calamitates ingeminat. dum tot aduersitatibus pulsatur mundus iste: quid aliud quam ne diligat clamet. et ideo intulit ps. Iste p yditum quod interpretatur transiens: et est sensus tituli talis. Canticum. i. tractatus iste qui dicitur (canticum) quia in eo agit de eterna beatitudine ad quam iocundum est transire dirigens nos (in finem) est vel attribuit dauid. i. cuiuslibet fidei (canticum) dico (factum p yditum). i. de transiente mundo carnem et rationem. mundum p contemptum. carnem p macerationem. rationem p contemplationem. Intentio est monere ut sine offensiculo possimus transire. offensiculum autem quo sepius offendit est lingua unde monet refrinare linguam. Modus tripartitus est. ps. Primo agit de continetia lingue et petit finem suum sibi ostendi. Secundo ostendit subitum hominis transitum et casum et se deum expectare: ubi (verum tamen in imagine) Tercio petit sibi deum adesse et peccata dimitti: ut spero sine peccato exire: ubi (exaudi orationem meam) Iste ergo transiens dicit primo se vitare vicinias offensiculum. scilicet vicium lingue: unde dicit (dixi) in corde. id est firmiter proposui (custodiam) ut custodire (vias meas) que multe sunt. scilicet cogitationes locutiones operationes: De quibus Diere. vij. Bonas facite vias vestras et studia vestra. et ideo custodias. (ut non delinquam in lingua mea) quod nisi sollicito custodiat homo vias suas. cito labit in lingua. An petebat ps. Pone domine custodiam ori meo et ostium circumstantie labijs meis Eccli. xxij. Quis dabit ori meo custodiam: et sup labia mea signaculum certum ut non cadam ab ipsis: lingua mea pdat me: vel ita bene (custodia vias meas ut non delinquam in lingua mea) quod est perfectio: Unde Jacobi. iij. Si quis in verbo non offendit hic perfectus est vir Eccli. xiiij. Beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo. Notandum est autem quod multipliciter dicitur via hominis custodiri: et multipliciter dicitur delinquere homo in lingua: debemus enim custodire vias nostras.

Etiam nra multipliciter custodire debemus.

Primo pscuerando ne. scilicet eas relinquamus p pigritiam. Secundo. Posuit dominus boiem in paradiso voluptatis ut operaretur et custodiret illud. scilicet opus suum.

Secundo circumspiciendo ne aberremus p ignorantiam. Prouer. xiiij. Est via que videtur homini recta. nouissima autem eius ducunt ad mortem.

Tercio eas sub pede tenendo ne eas amittamus p superbiam. Ps. Neque ambulauit in magnis: neque in mirabilibus

sup me Prouer. x. Qui ambulat simpliciter ambulat confidenter: ad huiusmodi custodiam monet Aggeus. j. Donite corda vestra sup vias vestras: seminastis multum et inulistis parum: supbi enim in quandoque multum seminastis: quoniam bona opera faciunt: sed parum inferunt. i. intus ferunt: quod totum exterius vnto exponunt.

Quarto directe ambulando ne declinemus ad dexteram vel ad sinistram. Nume. xxi. Non declinabimus in agros et vineas: non bibemus aquas ex puteis via regia gradie mur etc.

Quinto excludendo hostis versuciam. Ps. In via bac qua ambulabam absconderunt supbi laqueum mihi (ut non delinquam in lingua)

En lingua delinquit multis modis videlicet.

Detrahendo Prouer. xii. Qui detrahit alicui rei in futurum se obligat Sap. j. Detractione parate lingue.

Adulando. Ps. Doli sunt sermones eius sup oleum etc.

Detractione Sap. j. Os quod mentis occidit aiam.

Veritati contradicendo Esaie. l. Dominus deus aperuit mihi aurem. Ego autem non contradico. Aug. in libro de natura boni. Multi studio contradicendi amiserunt sensum.

Peruerse iurando Eccli. xxij. Tur multum iurans replebitur iniquitate et non discedet a domo illius plaga.

Verbum domini indignis proponendo Math. vij. Nolite sanctum dare canibus neque mittatis margaritas ante porcos.

Importune loquendo Eccli. iij. Est tempus tacendi et tempus loquendi.

Supflua et inutilia loquendo Eccli. xxij. Indisciplina. te loquere non assuescat os tuum: est enim in illa verbum peccati Math. xij. De omni verbo ocioso quod locuti fuerint homines reddent rationem in die iudicii.

Falsum testimonium prohibendo Ezo. xx. Non loquaris contra primum tuum falsum testimonium Prouer. xx. Testis falsus non erit impunitus.

Discordias inter fratres seminando Prouer. vj. Serpentes que odit deus: septimum detestatur anima eius: et enutrit illa septem. septimum ponit eum qui seminat inter fratres discordias.

Verbis alium decipiendo Eccli. xxxvij. Qui sophisticate loquitur odibilis est in omni re defraudabit non est illi a domino data gratia. Et in hoc versu notant tria. videlicet delicta et ratio cum dicit (dixi) cautela in operando: ubi (custodiam) cautela in loquendo: ubi (ut non delinquam) Postea addit et ostendit se non solum deliberasse. sed suo proposito diligentiam posuisse: vnde dicit.

Posui ori meo custodiam: cum consisteret peccator aduersum me.

Posui ori meo. q. d. non solum seruabo sed seruauit Prouer. xxj. Qui custodit os suum et linguam suam: custodit ab angustiis animam suam. et ostendit: quod hoc fecit quando magis necessarium fuit. scilicet cum (consisteret peccator aduersum me). i. dyabolus vel malus homo insidias et puocans et paratus accusare. Ps. Considerat peccator iustum: et querit mortem. care eum: et ibidem obseruabit peccator in ista etc. Eccli. xj. Homo peccator sanguini insidias attende tibi a pestifero. fabricat enim mala ne forte inducat sup te subannationem in perpetuum Math. xxij. Pharisei consilium inferunt ut caperent iesum in sermone: tunc ergo necesse est ponere ori custodiam ne aliquid rapiat ex ore Prouer. xxv. Sicut vrbis patens et absque murorum ambitu: ita vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum: et in sequentibus probat quod posuit custodiam: custos hostis. quoniam opus est claudere ostium: et quando opus est aperire: et quibusdam claudit quibusdam aperit: unde hic sequitur. de vtroque. scilicet de clauditione: ubi.

Obmutui et humiliatus sum: et silui a bonis dolor meus renouatus est.

Obmutui et de apertione (locutus sum etc.) dicit ergo. (obmutui) id est penitus tacui: nolens sanctum dare canibus. scilicet peccatori consistenti aduersum me: et non feci hoc ex superbia vel ex ira: sed ex vera humilitate: unde ad

In lingua delinquit multipl.

2

3

dit (et humiliatus sum) id est obmutescens (silui a bonis) ut
hec dicitio bonis sumat: vel masculini generis vel neutri.
id est (silui a bonis) hominibus quod non docui eos (vel a
bonis) verbis: que malis non dixi: quia continebant. **Eccl.**
iiij. **Eris mutus nec quasi vir obiurgans quia domus erat**
perans est: et quia sic oportuit silere a bonis (color meus
renouatus est) nouus erat (color) p damno bonorum q
amittunt passum verbi dei nouus erat cum loquebatur.
quia contemnabatur verbum dei (renouatus est) cum silet
a bonis quia paruuli petunt panem: et non est qui frangat
eis **Job. xvj. Si locutus fuero non quiescat color meus: et**
si tacuero non recedit a me. Sed quia color iste posset esse co
tra malos ex indignatione. quia contemnunt eum: et erga
bonos ex appetitu glorie. quia. s. vellet eis predicare. ppter
inanem gloria: ideo vtriusque remouet cum subiungit.

Concaluit cor meum intra me: et in medi-
tatione mea exardescet ignis.

Concaluit .i. simul tam ad istos quam ad illos caluit. q. di.
vterque color ex charitate cordis pcedit: vel (concaluit) .i.
simul erga deum et proximum caluit. q. d. iste color ex gemi-
na dilectione dei. s. et proximi pcedit: et quia calorem istum non
possum pandere ut ex bono thesauro cordis pferam bo-
na sermonis exhortatorij tamen (in meditatione mea ex-
ardescet ignis) .q. d. et si non possum dilectionem cordis p-
ducere ad effectum intus tamen seruabo affectum: et be-
ne dicit. non ardebit: sed (exardescet) quod est inchoatiuum
quia charitas sicut nunquam exardescit: ita non veterascit: sed semper
iuuenescit. **Unde **Job. xij.** Mandatum nouum do vobis**
ut diligatis inuicem etc. **Ruth. xij. Memini quicquam debea-**
tis nisi ut inuicem diligatis: ibi dicit **Ho. q. charitas dum**
reddi non amittit: sed reddendo multiplicat. Potest au-
tem exponi spiritualiter de religioso: qui ppter ydium. id
est transiens. s. de mundo ad claustrum ut dicat (dixi custo-
diam vias meas) que sunt tres vię siue triplex via. de qua
****Ero. xv.** Deus hebreorum vocauit nos ut eamus via tri-**
um dierum in solitudine. hec via trium dierum est triplex
votum quod sit in religione que p solitudinem designatur
videlicet votum castitatis: votum obedientie: votum pau-
peratis siue abrenunciatio ppteritatis: iste vię custodiunt si-
cut supra dictum est in alia expositione: et bene (dixit) id est
pposuit ea custodire: quia ut melius possit eas custodire se-
cis alligat vinculo indissolubili quod est votum solenne.
nec solum illas communes vias custodiunt: sed et speciales ali-
as semitas. s. silentium: ieiunium et alia. unde addit (ut non
delinquam in lingua mea) male loquendo: vel etiam come-
dendo (posui oris meo custodiam) scilicet platum qui portat
clauem oris mei: quia nec loqui nec comedere possum sine li-
centia eius **Mich. vij. Ab ea que dormit in sinu tuo cu-**
stodi claustra oris tui. i. a carne que primo mouet ad gula-
rum et deinde ad loquacitatem nec solum os religiosi custodit p-
latus: sed et omnia membra eorum. quia nec ire nec operari
possunt nisi quantum permittit regula vel platum quod signa-
tum est **Sen. xij. unde dicit **Pbarao** **Joseph absque tuo im-**
perio non mouebit quisquam manum aut pedem in omni ter-
ta egypti: voluntarie enim hic ligant manus et pedes suos ne
tandem nolentes ligatis manibus et pedibus piciantur in
tenebras exteriores cum illis qui ad mundi vanitates et de-
licias carnis et ad honores: manus et pedes extendunt: sicut
quod dicit **Job. xxj. Ducunt in bonis dies suos: et in puncto**
ad inferna descendunt (obmutui) duplex est causa tacitur-
nitatis. s. voluntariu silentium: et impotentia loquedi que
facit hominem mutum claustrales voluntariu silentium sibi
assumunt: et etiam potentiam loquendi sibi abscondunt. si-
cut aliquis quandoque piciat clauem domus quando vult
bene custodire ne aliquis ingrediat aut egrediat vtrunque
hic notat (obmutui) quantum ad impotentiam (et silui a bo-
nis) quantum ad voluntarium silentium: sed quia quidam di-
cunt dominus magis gratum habet paruum bonum si facio in
seculo animo libero quam maius bonum si facerem in religio-
ne nisi quasi coactus essem: ideo ostendit tumulum meriti
sui dicens (et humiliatus sum) .q. d. quod alij subiectus sum:
et quod silentio astrictus sum. non ex seruilis condicione sed ex vera**

Expositio
de religio-
so.

Causa ta-
citurne
is duplex

humilitate que quanto magis coram hominibus me deiecit
tanto magis coram deo me extollit: et ppter hoc bene di-
cit talibus **Esa. xxx.** **In silentio et in spe. qua. s. in solo deo**
sperans quod ad humilitatem pertinet erit fortitudo vestra
sed contra multos religiosos est quod ibi sequitur et nolistis et
dixistis. nequaquam: sed et equos fugiemus: multi enim religiosi
nec in silentio nec in humilitate volunt manere: sed ad lram
equitare: et mundi pompis intendere (color meus renoua-
tus est) color religiosi vetus est de peccatis que fecit: sed qui
die nouat p incolatu huius miserie. **Ps. **Hec mihi quia**
incolatus meus plongatus est: renouat autem p dilatione
patrie **Roma. vj. Infelix ego homo quis me liberabit de**
mortis corpore huius. vt. s. anima libere possit euolare ad
patriam (concaluit cor meum) .i. simul caluit quasi nulla
pars frigida vel tepida remansit **Apoca. iij. **Etiam cali-**
idus es es aut frigidus: sed quia tepidus es incipiam te tuo
mere ex ore meo: sed non permittendum est quod dicit (in
tra me) multi enim sunt qui non habent cor intra se: sed ex
tra ad temporalia ad mundana quecumque. **Ps. **Cor meum**
dereliquit me: et his stat frigidus aquilo: nec possunt calefi
eri: et inde est quod refrigescit charitas multorum: sed bo-
ni religiosi qui omnia exteriora contemnunt et obliuiscunt
cor habent intra se: et ideo calefiunt **Diere. xx. **Factus est**
in corde meo quasi ignis estuans claususque in ossibus me-
is **Tren. j. **De ex celo misit ignem in ossibus meis: hec est**
bona gutta inossata. vel arctica: talis enim dicit incurabi-
lis: sic est de amore dei quando sic cordi insigunt **Can. viij.**
Que multe non potuerunt extinguere charitatem. et **Can.**
v. **Amore languet: boni autem religiosi qui semper meditant
de bonitate dei: hunc ignem nutriunt: unde addit. (et in me-
ditatione mea exardescet ignis) .scilicet meditatio mea faciet
eum exardescere: inchoatiue: ita quod nunquam cessabit ardere.
****Leui. vj.** **Ignis in altari meo semper ardebit quem nutriet**
sacerdos subiiciens ligna etc. **Altare: cor est: sacerdos reli-**
giosus vir. ligna xpi beneficia et sanctorum exemplarum sacer-
dos est xps. sicut ordinem melchisedech. ligna sunt in spiratione.**************

Locutus sum in lingua mea: notum fac mi-
hi domine finem meum.

Locutus sum supra diximus quod in duobus ostendebat
iste transiens id quod p dicit: posui oris meo custodiam videli-
cet in eo quod clauderebat os quod oportunitate erat et de h habitu
est: et in eo quod etiam apiebat: quoniam necesse erat: et de hoc dicitur
(locutus sum) non hominibus: quibus obmutui et silui: sed deo
scilicet in oratione: in lectore enim loquitur deus nobiscum: nos autem ei
in oratione non corde tantum: sed (in lingua mea) .i. ad lram: vocali
orone: vel (in lingua mea) .i. in ydiomate meo: quo. s. loqui
consueui deo. s. in desiderio anime et deuotione: vel (in lingua
mea locutus sum) non in aliena propria lingua transilientis
est lingua celestis: aliena est lingua mundi transeuntis: pe-
regrini: lingua cognoscunt sicut transilientes dei: quia sicut dicitur
Job. iij. **Qui de terra est de terra loquitur: sicut qui de celo est**
de celo loquitur **Matth. xxvj. **Ecce et tu et illis es. i. et galy-**
leis: nam et loquela tua manifestum te facit **Act. ij. **Nonne**
oēs isti qui loquuntur galycei sunt. i. transitores (locutus sum)
quid hic (notum fac mihi domine finem meum) .i. xpm qui est finis
et retributio bonorum: sicut dicit **Ho. **sup illud ps. **Dis** **psu-**
matōnis vidi finem. **Ho. **i. xpm qui est retributio et beatitudo**
nra **Rom. x. **Finis legis xps est ad iusticia omni credenti. et id**
(notum fac) quia nosse illum est vita eterna. vt dicit **Job. xxvj. **et nosse**
illum est bene illum: vel finem meum) ad lram. i. mortem (notum fac
mihi) vt eam in memoria habeam: quod necessarius est ppter
multa: videlicet.**************

Facit contemni diuitias. **Hiero. **Facile contemnit oia qui**
se semper cogitat morturum.**

Facit contemni gloria mundana et ineptam leticia **Eccl. xj. **Si**
multis annis vixerit homo: et in his oibus letatus fuerit: me-
minisse deus tenebrosi temporis: et dierum malorum: qui cum venerint:
vanitatis arguentur pterita.**

Reprimat superbiam **Eccl. v. **Quid superbis terra et cinis. vñ i**
die cinerum dicitur **Demetrio **homo quia cinis es et in cinere reuer-**
ti. **Amorem incutit **Danielis. v. **Apparuerunt digiti qua-**
si manus hominis scribentis contra candelabrum in su-********

Memoria
mortis ne-
cessaria p-
pter multa

perficiet parietis aule regie: et rex aspiciet articulos manus scribens: tunc regis facies immutata est: et compages renu eius solubant. et genua eius ad se invicem collidebantur. **Eccli. xij.** **Mors** quae amara est memoria tua homini iniusto et pace habenti in substantiis suis etc.

Est cautela contra omne peccatum. Eccli. viij. In omnibus opibus tuis memorare novissima tua: et in eternum non peccabis. i. nunquam peccabis. **contrario dicit Treñ. j.** Sordes eius in pedibus eius: nec recordata est finis sui etc.

Est causa dispositionis inter. ovis domus. Esa. xxxviii. **Dispone domui tuae:** quia morieris tu et non viues: vel (in fine) i. diem mortis. **Eccli. ix.** **Nescit homo finem suum:** vel (fine) id est exitum vite. **Job. vi.** **Quis finis meus:** ut patier agam. **Ita ergo desideravit noticiam finis sui:** sed quia non contingit fine consequi nisi per medium: ideo querit medium sibi notum fieri subdens.

Et numerum dierum meorum quis est: ut sciam quid desit mihi.

Et numerum repete (notum fac mihi) **Job. x.** **Nunquid non paucitas dierum meorum finietur:** et hoc peto non ut in medio stem: et voluptatibus vacem: sed (ut sciam quid desit mihi) quid. s. tempus (desit mihi) i. venturum sit: et quid meriti (desit mihi) ut sciam in tempore residuo diligentius labores sicut ille qui videt diem tederere ad occasum et adhuc grande viam restare circa locum quo tedit festinatius et ardentius currit. **vide. j. Coz. ix.** **Sic currite ut comprehendatis. iij. Re. xix.** **Surge comede gradis enim tibi restat via.** **Sunt autem qui volunt scire numerum dierum suorum alia de causa:** videlicet ut instantius vacent voluptatibus suis: **vide tales dicunt sicut dicitur Sap. ij.** **Dixerunt impij cogitates apud se non recte eriguntur et cum tedio et tempore vite nostrae etc.** **Uenite ergo et fruamur bonis quae sunt etc.** **qm̄i** hoc est ps. nra. et h est fors. **Postea ostendit se exaudatum in hoc quod dominus ostendit ei defectus suos: et sunt hii defectus per quos hic homo causam quae transire debeat homo et futura vitam inquirere.** **Primus defectus est in tpe. s. breuitas vite.** **vn̄ dicit.**

Ecce mensurabiles posuisti dies meos: et substantia mea tanquam nihilum ante te.

Ecce in aperto est (mensurabiles posuisti dies meos) i. ita breue spacium constituisti vite mee: quod defacili potest me furari: sicut exponit illud. **diminuerunt omnia ossa mea de hac breuitate Job. xiiij.** **homo natus de muliere breui uiuens tempore.** **et. xiiij.** **Breues dies bois sunt numerus mensurabilis eius apud te est.** **mensurabiles dicit secundum quantitate continentiam non discretam ut. s. diceret numerabiles: ubi enim ali quod tempus est: illud est mensurabile.** **Non autem numerabile nisi ubi plures dies conueniunt: dubium autem est utrum uiuat quis per aliquos dies sine per unam tantum vel per partem unius diei.** **Darb. xxv.** **Vigilate itaque:** quia nescitis diem neque horam. **Secundus defectus est corruptio: quod ibidem notat secundum aliam translationem que habet (ecce vete res posuisti dies meos) Heb. viij.** **Quod antiquat et sene scit. prope interitum est.** **Tertius est fragilitas humana siue conditiois humane fragilitas.** **vide sequit (et substantia mea. q. nihilum ante te) Esa. xl.** **Omnes gentes. q. non sunt: sic coram eo: et. q. nihil et inane reputate sunt ei: et bene dicit. (ante te) quia aliquando homo se absolute respicit: credit se aliquid esse cum nihil sit: sed cum est coram deo in oratione vel contemplatione: vel meditatione tunc videt se nihil esse et non solum accidentia sua: sed etiam (substantia) i. quod proprium in ipso est nihil esse reputat. **vide Abraam cum coram domino esset dixit Genes. xvij.** **Loquar ad dominum meum cum sim puluis et cinis.** **Est autem triplex substantia. s. terrenorum naturalium et gratuitorum.** **De prima Gen. xxij.** **Tulit Jacob omnem substantiam et quicquid in mesopotamia adquisierat pergens ad Isaac patrem suum.** **De secunda dicit Lu. xv.** **de filio prodigo** **et profectus est in regionem longinquam et ibi dissipauit substantiam suam uiuendo luxuriose.** **De tertia Heb. xj.** **Fides sperandarum rerum substantia: et hec triplex substantia quasi nihil est ante deum. i. respectu eternorum quae sunt ante deum.** **Quartus defectus est vanitas: unde dicit.****

Veruntamen uniuersa vanitas omnis homo uiuens.

Veruntamen Continuatio dico quod (substantia mea. q. nihil ante te) scilicet tamen non debet dici substantia: et potius vanitas: hoc est (veruntamen uniuersa vanitas omnis homo uiuens) et fit ibi distributio pro generibus singulorum non pro singulis generum cum dicit (uniuersa) est enim vanitas cogitationis: locutionis: operationis: et qualibet harum dicit homo vanus vel ad maiorem expressionem: non solum vanus sed ipsa vanitas hic appellat. **psal.** **Homo vanitati similis factus est.** **est enim omnis homo vanus cogitatione: unde in ps.** **dominus scit cogitationes hominum quoniam vane sunt.** **Item locutionis: psal.** **vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum.** **Item operationis: psal.** **Et quid diligitis vanitatem et queritis mendaciam.** **Item nota quod est vanitas essentiae cui subiacet omnis creatura: vn̄ Roma. viij.** **Vanitati subiecta est.** **Item vanitas pene: huic subiacet sensibilis creatura. Eccli. j.** **Vanitas vanitatum: et est vanitas culpe: huic subiacet rationalis creatura. Job. xj.** **Cur vanus erigitur** **Et est vanitas spalis pene. s. mortis: et his oibus est homo subiectus. unde bene dicit uniuersa vanitas: sed ex quo omnis homo est vanitas: nunquid christus: non: christus enim non est homo uiuens tantum: sed est ipsa vita. Job. j.** **Vita erat lux hominum.** **Et. xiiij.** **Ego sum via veritas et vita.** **Quintus defectus est instabilitas: unde sequitur.**

Veruntamen in imagine pertransit homo: sed et frustra conturbatur.

Veruntamen **Et est hic secunda pars in qua agit de casu et transitu hominis: supra dixit (ois homo uiuens etc.) et posset aliquis stultus dicere: non curo si vanitas sum dum modo uiuam et in vanitate suauis est mihi uiuere: quod excludit hic dico (uiuens) (veruntamen) non diu uiuit (quia in imagine) id est ad modum imaginis que videt in speculo et statim disparet (pertransit homo) cito moriens: transiens quidem quotidie: sed (pertransit) in morte. id est perfecte et ex toto transire: quia nec ipse videt nec de eo etiam vestigium aliquod in memoria habetur: sicut imago in speculo. **psal.** **Perijt memoria eorum cum sonitu: ad litteram campanarum. Job. xj.** **Transit sicut visio nocturna oculis qui cum viderat non videbit eum nec ultra tenebit cum locus eius.** **Sextus defectus est mentis perturbatio: unde addit (sed et frustra conturbatur) quia cito pertransit: et ideo in paruo tempore vite sue deberet vel quiescere vel laborare pro vita eterna. hoc autem non facit: sed (et) id est etiam in (conturbatur frustra) i. pro nihilo quia pro transitiois quae nihil sunt. **Bern.** **Timent que non oportet amant que non cer: dolent vane: gaudentque vanius.** **Proverb. xv.** **Conturbat domum suam qui sectatur auariciae et hoc frustra: quia ut dicitur Proverb. xj.** **Qui conturbat domum suam possidet ventos.** **Aliter potest exponi versus iste (dicit quod uniuersa vanitas omnis homo uiuens) veruntamen licet sit vanitas: factus tamen est ad imaginem: et (in) illa (imagine pertransit homo) ad peccatum. **Sed contrarium videtur esse illud quod dicitur in alio ps.** **Imaginem ipsorum ad nihilum rediges. Solutio est imago triplex creationis: recreationis: similitudinis: sicut dicit in Glo. super illud versum. Signatum est super nos lumen vultus tui domine. Imago creationis est in qua creatus est homo. scilicet ratio. in hac pertransit homo: quia non dimittit homo eam quantumque malus sit quam habet etiam dyabolus. Imago recreationis est per quam reformatur imago creata. s. dei gratia que menti reparanda infundit hanc amittit homo per peccatum: et de hac verum est quod dicitur imaginem ipsorum ad nihilum rediges. Imago similitudinis est ad quam factus est homo qui factus est ad imaginem et similitudinem non patris tantum vel filij sed totius trinitatis. Item est imago dominationis qua differet homo ab angelis ei enim datum est precesse piscibus maris et volatilibus celi et uniuersis animantibus que mouentur super terram: ut dicit Gen. j. Item imago principij quia sicut omnia a deo sunt ut causa efficiente. sic ab uno homine oes ut materia. **Et est imago conformitatis naturalium.**********

Vanitas multiplex

De casu et transitu hominis.

Imago multiplex

Nota de **fectus ho-** **minis ipel-** **letes ad in-** **quendū fu-** **turā vitā.**

Triplex **substantia**

margin notes on the left edge of the page, partially cut off.

Quia homo est animal mansuetum natura: et nota quod in hoc verbo (ptransit) componitur sunt tria. scilicet ptransit. et quod homo per peccatum non tantum. et sed transit et ptransit. et est et recedit a deo in consensu mentis. ps. Spiritus vadens et non rediens. psal. Ibi in adinventionibus suis: quod mens vadit non de desiderio in desiderio transit autem in ope pertransit in obstinatione vel desperatione. Nos autem e contrario eam de virtute in virtute: transseamus de mundo ad religionem: pertransseamus de actione ad contemplationem. De primo itinere. ps. Ibi de virtute in virtute. de transseundo ad religionem. dicitur Esa. xlv. Sabayim viri sublimis ad te transibunt et tui erunt post te ambulabunt iunctis manibus: et te adorabunt teque deprecabuntur: tantum in te est deus et non est absque te deus. Sabayim interpretatur convergentes et clamantes et significat religiones que sunt viri fortes corde sublimis virtute: convergentes se ad deum non per accidens nec per contrapositionem: sed simpliciter in toto corde per obedientiam in toto corpore per divier sam carnis afflictione in totis rebus suis per abrenunciati onem proprietatis. Item clamantes per predicationem. Esa. lviij. Clama ne cesses etc. Ibi ergo domine ad te transibunt et tui erunt non sui. Joan. i. Qui cum non receperunt. post te ambulabunt abnegantes semetipsos: tollentes crucem suam iunctis manibus: quia non sua sed tua voluntate facientes: te adorabunt inclinantes: teque deprecabunt. orantes. quare: quia tantum in te est deus. id est non fecerunt sibi alium deum: sicut multi faciunt sibi ventrem deum. Phil. iij. Quorum deus venter est: nec divitias. Mat. vj. Non potestis servire deo et mamone nec baal. i. superbia. nec beelphegor. i. libidine: et sic de alijs. Augustinus quod unusquisque colit et venerat hoc sibi de us est. de ptransseundo dicitur in ps. flumine ptransibunt pede ibi letabimur in ipso in flumine vicis tribulationis. de quo Mat. vij. Venerunt flumina et flaverunt venti in hoc flumine positi sancti ptransseunt pede affectus ad contemplan dum premium Heb. xj. Fide Moyses grandis factus magis elegit affligi cum populo dei quam temporalis peccati habere iocunditatem. aspicebat enim in remuneratore: unde etiam flumie impellunt sanctos ad ptransseundum: quis dum sancti hic non habent nisi tribulationem cogant suspirare ad finem quiete eterne. Grego. Mala que nos hic premunt ad deum nos ire co pellunt. Ben. vij. Multiplicate sunt aque et elevarunt archam in sublime a terra: ibi id est in transitu illo letaberis in ipso deo non in mundo: sed (et frustra conturbat) quasi dicitur et si pertransseat in imagine ut ei remaneat imago: tunc par valet ei quia turbat et deturpat eam per sollicitudinem temporaliu. Eccles. vij. Hoc inveni quod deus fecerat hominem rectum: ecce imago. scilicet ratio qua debet erigi ad superna. et ipse se immiscuit infinitis questionibus: ecce conturbatio: hoc autem non utiliter (sed frustra) quia sicut dicitur Prover. x. Nihil prederunt thesauri impietatis: iusticia vero liberabit a morte. Aggeus. j. Qui mercedes congregavit misit eas in fac cum peritum.

Figura.

quia homo est animal mansuetum natura: et nota quod in hoc verbo (ptransit) componitur sunt tria. scilicet ptransit. et quod homo per peccatum non tantum. et sed transit et ptransit. et est et recedit a deo in consensu mentis. ps. Spiritus vadens et non rediens. psal. Ibi in adinventionibus suis: quod mens vadit non de desiderio in desiderio transit autem in ope pertransit in obstinatione vel desperatione. Nos autem e contrario eam de virtute in virtute: transseamus de mundo ad religionem: pertransseamus de actione ad contemplationem. De primo itinere. ps. Ibi de virtute in virtute. de transseundo ad religionem. dicitur Esa. xlv. Sabayim viri sublimis ad te transibunt et tui erunt post te ambulabunt iunctis manibus: et te adorabunt teque deprecabuntur: tantum in te est deus et non est absque te deus. Sabayim interpretatur convergentes et clamantes et significat religiones que sunt viri fortes corde sublimis virtute: convergentes se ad deum non per accidens nec per contrapositionem: sed simpliciter in toto corde per obedientiam in toto corpore per divier sam carnis afflictione in totis rebus suis per abrenunciati onem proprietatis. Item clamantes per predicationem. Esa. lviij. Clama ne cesses etc. Ibi ergo domine ad te transibunt et tui erunt non sui. Joan. i. Qui cum non receperunt. post te ambulabunt abnegantes semetipsos: tollentes crucem suam iunctis manibus: quia non sua sed tua voluntate facientes: te adorabunt inclinantes: teque deprecabunt. orantes. quare: quia tantum in te est deus. id est non fecerunt sibi alium deum: sicut multi faciunt sibi ventrem deum. Phil. iij. Quorum deus venter est: nec divitias. Mat. vj. Non potestis servire deo et mamone nec baal. i. superbia. nec beelphegor. i. libidine: et sic de alijs. Augustinus quod unusquisque colit et venerat hoc sibi de us est. de ptransseundo dicitur in ps. flumine ptransibunt pede ibi letabimur in ipso in flumine vicis tribulationis. de quo Mat. vij. Venerunt flumina et flaverunt venti in hoc flumine positi sancti ptransseunt pede affectus ad contemplan dum premium Heb. xj. Fide Moyses grandis factus magis elegit affligi cum populo dei quam temporalis peccati habere iocunditatem. aspicebat enim in remuneratore: unde etiam flumie impellunt sanctos ad ptransseundum: quis dum sancti hic non habent nisi tribulationem cogant suspirare ad finem quiete eterne. Grego. Mala que nos hic premunt ad deum nos ire co pellunt. Ben. vij. Multiplicate sunt aque et elevarunt archam in sublime a terra: ibi id est in transitu illo letaberis in ipso deo non in mundo: sed (et frustra conturbat) quasi dicitur et si pertransseat in imagine ut ei remaneat imago: tunc par valet ei quia turbat et deturpat eam per sollicitudinem temporaliu. Eccles. vij. Hoc inveni quod deus fecerat hominem rectum: ecce imago. scilicet ratio qua debet erigi ad superna. et ipse se immiscuit infinitis questionibus: ecce conturbatio: hoc autem non utiliter (sed frustra) quia sicut dicitur Prover. x. Nihil prederunt thesauri impietatis: iusticia vero liberabit a morte. Aggeus. j. Qui mercedes congregavit misit eas in fac cum peritum.

10

Thesaurizat et ignorat cui congregabit ea et nunc que est expectatio mea: nonne dominus: et substantia mea apud te est.

Thesaurus vni di et de stulticia thesaurizanti um in terra et maxime derico rum.

Thesaurizat supra habuimus sex defectus siue miseri as que sunt cause quare transilire debet homo: hic autem ponitur. vij. causa siue miseria. scilicet labor acqrendi res tempo rales: unde dicitur (thesaurizat) ad litteram. i. thesauros con gregat: dicitur enim thesaurus a thesis quod est positio et aurum: unde thesaurizare est aurum ponere. scilicet in archa vel in terra Mat. vj. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra Ecc. v. Noli attendere ad possessiones iniqas. Ecc. xxxj Qui diligit aurum non iustificabit. Moraliter thesauri sant multi non in celo sed in terra: vbi erugo et tinea demo litur: et vbi fures suffodiunt et furant: hi sunt que ponit au rum sapientie sue in mundanis vbi est erugo. id est care mu di cosumentes: et tinea concupiscentie que carne cosumit et fures et demones: de quibus tribus. j. Job. ij. Omne quod est in mundo concupiscentia carnis est et concupiscentia ocu lorum et superbia vite: et ideo talium sapientia non est desur sum descendens: ut dicit Jac. iij. Sed terrena animalis et

dyabolica. Octavus defectus siue causa transiliedi est qua nescit dives quis succedet ei in divitijs suis: unde sequitur. (et ignorat cui congregabit ea). Eccles. ij. Detestatus sum omnem industriam meam qua sub sole studiosissime labora ui habiturus herede post me quem ignoro vtrum sapiens aut stultus futurus sit: hoc autem precipue clericis compe tit qui ignorant cui congregant. non enim habent determinatos heredes sicut laici: unde de ipis proprie dicitur Eccles. vj. Est aliud malum quod vidi sub sole et quidem frequens apud homines: vir cui deus dedit divitias et substantiam et hono rem et nihil deest anime sue ex omnibus que desiderat: nec tenuit eam pratem deus et comedat ex eo: homo extraneus vorabit illud: viris enim ecclesiasticis dedit deus divitias ec clesie quas proprio sudore et sanguine tam suo quam marty ri acquisivit non ipsi labore et sudore suo acquisierunt eas sicut laici acquirunt suas divitias et dedit illis illa tria scilicet divitias substantiam et honores divitijs scientie et elo quentie substantiam rerum: honores dignitatum et prelationu: qui ergo ita ignorat cui congregat stultum se esse demon strat: sicut dicit dominus Lu. xij. de illo divite qui dicebat Quid faciam quia non habeo quo congregem fructus meos: et ibi sequitur: dixit autem illi deus. Stulte hac nocte repe tent animam tuam a te et que parasti cuius erit: ideo dicit Boetius. Tunc solum preciosa est pecunia cum vsu largi endi desinit possideri. Determinatis de miserijs et defecti bus que sunt cause transiliedi ad deum ostendit se ad deum transilire spe et desiderio: unde dicit (et nunc). id est ex quo tot sunt in mundo miserie et defectus (que est expectatio mea: nonne dominus) quasi dicat sic: ac si dicat volo in pre senti ditari: sed expecto ut ipsum dominum habeam in posses sione. Phil. iij. Salvatorem expectamus dominum nostrum iesum christum etc. Alia littera (prelato mea tu es). Pro verb. x. Expectatio iustorum leticia: probatio autem que expe ctatio mea est dominus habet ex hoc quod sequitur (et sub stantia mea apud te est). id est thesaurus meus est in ce lo: quasi dicat multa bona opera feci non pro favore homi nis aut aliquo temporalis emolumento: sed pro celestibus. Mat. xix. Vade et vende omnia que habes et da pauperi bus et habebis thesaurum in celo: ecce (substantia) apud te um. Prover. x. Substantia divitis vrbis fortitudo divitis eius: de substantia autem malorum dicitur in psal. Substantia mea in inferioribus terre: et potest in hoc versu notari duplex sto la qua iustus expectat sola anime cum dicit (que est expecta tio etc.) stola corporis cum subiungit (et substantia mea apud te est). Item potest esse thema in adventu domini (et nunc que est expectatio mea etc.) Ben. penulti. Ipse erit expectatio gentium: et ibidem. expectabo salutare tuum domine: et notandum quod antiqui patres expectabant dominum: cum venerit qui docebit nos iusticia: unde quasi iam post adventum dicit Job. ij. Exultate et letamini in domino deo nostro: quod dedit nobis do ctorem iusticie. hoc primum desiderium exprimitur in adventu in primo o quod est o sapientia: vbi habet in fine. veni ad docendum nos viam prudentie: et sumit de Lu. j. vbi dicit. Ad dan dam scientiam salutis plebi eius etc. hoc autem primum o su mitur de Ecc. xxiij. Secundo expectabant eum ut redem ptorem. psal. Redemptionem misit dominus populo suo. Bursa in qua reposita fuit ista redemptio fuit beata virgo et signa tur in hoc secundo o quod est o adonay: et sumit de Ju dit. vlti. qui moysi in igne flamine rubi apparuit: ecce redemptio in bursa: unde subiungit. Veni ad redimendum nos in brachio extento. Tertio ut liberatorem a limbo. Zacha. ix. Tu vero in sanguine testamenti tui eduxisti vincetos de la cu in quo non erat aqua: quod significat in tertio o quod est o radix iesse: et sumit de Esa. xj. Et in fine subiungit. Veni ad liberandum nos etc. Quarto ut liberatorem a carcere pec catorum. Treñ. iij. Lapsa est in lacum vita mea: posuerunt su per me lapides: hoc desiderium exprimitur in quarto o quod est o clavis david: et sumit de Esa. xxij. Et subiungit ibi. Veni et educ vincetum de domo carceris sedentem in tenebris et umbra mortis: et sumit h de Esa. xlij. Ubi dicit. Dedi in fedus popu li et in lucem gentium ut aperires oculos cecorum et educeres de condusione vincetum de domo carceris sedentes in tenebris.

Quali antiq pies expectabant dnm in carne octo respectibus q exprmunt in octo antipbonis te pore adue tus.

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially obscured and difficult to read.

Quinto ut illuminatore cordium. Lu. ij. Quod parasti au- te facie omnium populorum: lumē ad reuelā. gentiū rē. hoc ex- primis in qnto o qd est o oriens r sumit de Zacha. vj. Et ibi subdit. r splendor lucis eterne: r sumit de Sap. vij. Et subiungit. Veni r illumina sedētes in tenebris r vmbra mor- tis: r sumit de Esa. ix. ps. Exortū est in tenebris lumen re- cis corde. Sexto ut p̄torē p̄tra hostes. Esa. xlix. Mit- tet eis saluatore r propugnatorē q̄ liberet eos: hoc petis in seruo o qd est o rex gentiū: r subiungit dominator eorū qd sumit de Aggei vl. r in fine dicit. Veni saluare hominē rē. sicut ergo antiq̄ patres domini expectauerūt venturū in carne: ita nos expectamus venturū ad iudiciū vt re- muneratore r saluatore qd petim⁹ in septimo o qd est o emanuel rex r legiser noster rē. veni ad saluandū nos rē. sed q̄ auxilijs sanctorū indigemus in p̄nti r in futuro: ad sanctis addim⁹ due alie antiphone: vij. o. est o tho- ma didime: in quo subiungit: succurre nobis miseris ne vā- nemur cū impijs in aduentu iudicis. Nonū o est o virgo virginū: r bene immediate ante dicit: o virgo virginū: q̄ de virgine natus est ille desideratus dominus: de quo hic dicit transiliens (r nunc q̄ est expectatio mea nōne domi- nus) Sed quia nō est ita expeditus ad transiliendū: qui aliquo peccato impedit⁹: ideo petit dicens.

Ab omnibus iniquitatibus meis erue me obprobrium insipienti dediti me.

Ab omnibus. i. a tribus: vicia a supbia: auaricia: luxuria de q̄bus Esa. xxiiij. Formido r fouea r laqueus sup te q̄ habitator es terre: formido refert⁹ ad auariciā: vnde dicit Senec. de auaro: videt diuitē r estimat p̄donem: videt pauperē r suspicā furē: fouea ad luxuriā. Prouer. xvij. Fouea p̄funda meretricis: laqueus dicit⁹ subtilis tempta- tio supbie. ps. Absconderūt supbi laqueū mibi (erue me) quasi cū violentia. Job. j. Ecce qui tollit peccata mundi: postea ostendit merita sua: primū est patientie de quo di- cit (obprobriū insipienti dediti me) quia stulti deridēt ve- re transilientē: insipientes autē. p̄prie est diues: de quo in ps. Simul insipientes r stultus p̄bunt: r tales derident illuz q̄ diuitias r mundū cōtemnūt. Job. xij. Deridet iusti simpli- citas lāpas cōtempta apud cogitationes diuituz. Senec. Non dū felix es nisi tota te turba deriserit. Postea osten- dit meritū mansuetudinis cum subiungit.

Obmutui et non aperui os meum: quoniam tu fecisti: amoue a me plagas tuas.

Obmutui r non aperui sicut est dicit glo. sup Math. v. Vitis siue mansuetus nō irritat nec irritat⁹: r ideo di- cit bene (obmutui) interius nō irritatus: r (nō aperui os meū) exterius nō irritans alios: nec melius rep̄mitur aut cōfundit⁹ exprobrantiū insipientiā q̄ tacendo r patienter r mansuete sustinēdo: vij. j. Pet. ij. Et beneficientes ob- mutescere faciat⁹ imprudentiū hominū ignorantia r post addit: hec est eū gratia: si propter dei conscientia sustinet q̄s tristitias patiens iniuste r q̄ licet patienter sustineat: ta- mē quia a se patientia nō h̄z et q̄ntum ex se est deficere ti- met: ideo petit hoc a se amoueri: vnde subiungit (quoniam tu fecisti amoue a me plagas tuas). q. d. (qm̄ tu) nō ego. (fecisti mibi) vt nō patienter responderē aut murmura- rē: ideo ne per me ferre nō valeā (amoue rē.) vel sic (qm̄ tu fecisti) p̄missiue (plagas) vñ addit (tuas) ideo (amo- ue). q. d. qd bene pōt amouere: q̄ (tu fecisti) omis est pla- ga est a dño p̄mittente r si dyabolus inferat eam sicut pa- tet. ij. Job. q̄ a dyabolo percussus est: r tñ dicit Job. ix. Au- ferat a me virgā suam. r. xiiij. Manū tuā longe fac a me: r vocat plagas obprobria r detractōes sicut Eccli. xvij. Flagelli plaga liuore facit: plaga autem lingue cōminuet ossa: r necesse habeo vt amoueas quia.

Fortitudie man⁹ tue ego defeci in increpationibus p̄pter iniquitatē corripuisti boies.

Fortitu. ma. tue. i. a graui flagellatione tue potentie. (ego defeci in increpationibus) i. in flagellis q̄ntū in me est Job. vj. Que est fortitudo mea vt sustineā: de fortitudine

dñi dicit Job. vj. Si fortitudo querit robustissimus est. r xiiij. Nolo multa fortitudine cōtendat: necū ne magnitu- dinis sue mole me p̄mat: proponat equitatē cōtra me et p̄- ueniet ad victoriā iudiciū meū: de increpationibus Job. xxxij. Increpat quoq; p̄ dolorem in lectulo: r vere (in increpati- onibus p̄pter iniquitatē corripuisti boiem) i. humanū ge- nus r me inter eos increpationibus dicit pluraliter: q̄a cū increpatione verberū r verborū exēploz r peccatorū qui- bus oibus corripit dñs. de prima dicit. ij. Libero. iij. Ar- gae obsecra increpa. De scda Job. xxxij. Increpat quo- q; per dolorem in lectulo. De tertia. v. Job. Increpationes dñi ne reprobes. De quarta. Dicere. ij. Auersio tua incre- pabit te per hoc qd dicit (p̄pter iniquitatē) tangit iusticiā quia nō iniuste factū est s̄ p̄pter peccā boies: per hoc quod (corripuisti) tangit dei misericordiam: q̄ verberat nō ad p̄den- dū: sed ad corrigendū vt patet. Prouer. iij. Quē est dili- git dñs corripit: corripit autē deus hominē multis modis. Primo ostēdendo opa eius esse inutilia: vñ subiungit.

Et tabescere fecisti sicut araneam animā eius verūtamē vane conturbat ois homo.

Animā eius) scz hominis. id est tabefactam ostendisti ad modū araneae: vel (fecisti) id est p̄missi. q. d. ostendisti ei id est homini q̄ tabe miserie plenus r sine humore virtu- tū euisceravit se in cōgregatione terrenoz inutiliū (sicut aranea) euiscerat se in telis suis inutilibus. Esa. lix. Telas arancarū texerūt: p̄pter hoc dicit Job. viij. Non ei pla- cebit recordia sua r sicut tela arancarū fiducia eius: ve- coris est dicit. i. sine corde q̄ proiecit cor suuz in terrenis. vñ Eccli. x. Nihil iniquius q̄ amare pecuniam: hic est et animā suā venalē habet: qm̄ in vita sua p̄ccat intima sua Secūdo corripit deus hominē p̄sentes iocūditates: ama- ritudinibus respurgendo: vnde addit (verūtamē) hoc est insuper (vane conturbabat ois homo). id est p̄ter hoc quod i huiusmodi sollicitudine temporali est vanitas. est etiam cōturbatio. q̄ est labor in acquirendo dolo: in amit- tendo timor in possidendo: r bene dicit (omnis homo). nullo excepto p̄pter paucitatem eorū qui possunt excipi: qui quasi nulli sunt in respectu alioz. Dicere. vj. A mino- re vsq; ad maximū omnes auaricie student. potest autez proprie de mūdo exponi quod dicit qui tabescit de bonis alioz (et tabescere fecisti rē.) Senec. Utinam in omni ci- uitate oculos haberent scz inuidi vt de bonis omnium tor- querent. Sap. vj. Neq; cum inuidia tabescite iter habe- bo. Item de hypocritis: vnde dicit. ij. Reg. xij. Mansit thamar tabescens in domo abfalon. Thamar est. i. amari- tudo penitentie: tabescet in domo abfalon qui interpreta- tur pax patris: tamen fuit bellū patris sui: vnde signat hy- pocritam quia vñ pretendit in nomine r contrarius ex- equitur in operatione. fuit etiam abfalon speciosissimus extra in corpore: r deformissimus intra in anima sic hypo- crita. Item de auaro scdm qd predictum est qui araneae cō- parat p̄pter multas p̄prietates que notant bis versibus.

Grossa retro succincta breuis virus timet ignem. Pro muscis pendens viscere textit opus.

Hec omnia competunt auaro. Est enim grossus retro id est inflatus a posterioribus scilicet terrenis. j. Corin. iij. Cognosca non sermonē eoruz qui inflati sunt: sed vir- tutē. Item succinctus est. i. parcus. Eccli. xj. Manduca- bo de bonis meis solus r in eodem qui est locupletat⁹ par- ce agendo. Item breuis est q̄ charitatē nō habet que est quātitas anime: vnde Prouer. j. Usq; quo paruuli diligi- tis infantiam rē. Item virus habet per iracundiā r lites Jac. iij. Plena veneno mortifero. psal. Tenuū aspiduz sub labijs eorum. Timet ignē ad litteram ne res sue com- burant⁹: vel ignē predicatōnis. Dicere. v. Dedi verba mea in ore tuo in ignem. Itē pro muscis laborat. i. pro tempo- raliibus que vt musce cito auolant. Job. xx. Velut somnū auolans non inuenietur. psal. Dormierunt somnū suum et nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus su- is. Item suspendit se per ambitionem sicut Judas qui laqueo se suspendit. Math. xxvij. Viscere textit opus

Increpatio quadruplex.

Corripit de boiem multipl.

14

Auarus cō parat ara- nec p̄p̄t multas ei⁹ p̄prietates

Clarius.

11

12

13

suū sicut predictum est: vnde Esa. liij. Telas araneorum texerunt.

15 **Exaudi orationē meā dñe: et deprecationem meā auribus percipe lachrymas meas**

Exaudi orationē Tertia ps in qua pmo petit sibi deū adesse inter p̄dicta mala. Et pmo supplicat voce cū dicit. (exaudi) .i. efficaciter audi orationē meā. Secōdo mētis de motide cū subiūgit (et deprecationē meā) Tertio lachrymarū effusione cū addit (auribus percipe lachrymas meas) id est diligenter attende lachrymas q̄s licet transileat: effundo pro incolatu hui⁹ miserie et pro dilatonē patrie. Itē nota q̄ oratio et deprecatio dicūt duos terminos: oratio em̄ est ad bonū acq̄rendū. deprecatio ad malū amouendū: lachryme vō ad virtūq̄ quasi condimentū: s̄ quō possunt lachryme auribus percipere. Solutio in hoc innuit q̄ apud deū idē est audibile et visibile T̄ren. iij. Deducat oculi mei lachrymas: et nō taceat pupilla oculi mei. Ecdes. xxxv. Lachryme vidue descendūt ad maxillā et exclamatio earū sup̄ te ducentē eas. Nos etiā debemus effundere lachrymas q̄ druplices. s. p̄ peccatis pprijs pro peccatis alienis. p̄ incolatu hui⁹ miserie. p̄ dilatonē patrie. Prime lachryme petunt veniā. Secūde clementiā. Tertie p̄olationē. Quarte p̄missōnū exhibitionē. Sed posset modo dñs ei responde re q̄d petit qz oras et deprecaris et lachrymaris: vñ ip̄e aperit q̄d petat. s. iocunditatē mētis. dicens (ne sileas) o tōmine: sed sicut dī Canē. ij. Sonet vox tua in auribus meis: loquit̄ ante dñs pacē q̄ iocundā reddit cōsciā. ps. Audiā q̄d loquat̄ in me dñs de⁹: qm̄ loquet̄ pacē in plebē suam vere in plebē suā q̄ sua nō dyaboli est: vñ addit (et sup̄ sanctos suos rē) et hoc allegat hic iste transiliciens dicens.

16 **Me sileas quoniam aduena ego sum apud te et peregrinus: sicut oēs patres mei.**

Me sileas quasi dicat oia ista reliqui t̄palia regnū hui⁹ mūdi in q̄ natus sum filius ire reliq̄ et contemno vt te sequar: et ostēdit hic duplex meritū. Primus est transitus de regno mūdi ad regnū christi qd̄ notat̄ cū dicit (qm̄ ad uena ego sum) a regno mūdi (apud te) morans p̄ spem et desiderū (aduena) em̄ dī qui de patria sua recedēs: alibi morat̄. Secūm meritū est transitus de virtute in virtutem: qd̄ notat̄ cū dicit (et peregrinus) peregrinus em̄ vadit de hospitio in hospitū donec pueniat ad locū q̄ tendit: sic facit q̄ bene transit. ps. Ibiit de virtute in virtutē donec videbitur deus deoz in syon: ecce terminus peregrinationis. Primum meritū p̄tinet ad incipiētes. Secūm ad p̄ficientes qd̄ aut addit (sicut oēs p̄es nostri) p̄tinet ad p̄fectos. q. d. nō ad horā vel ad modicū sum aduena et peregrinus: sed simpliciter et p̄fecte (sicut omēs p̄es nostri. Deuf. xxxij. Perfectio tua et doctrina tua a viro sancto tuo quē probasti in tēptatione rē. Ecdi. xliij. Nōe inuētus est p̄fect⁹ iustus: bec tria tangunt. j. De. ij. Obsecro vos tanq̄ aduenas et peregrinos abstinere vos a carnalibus desiderijs: ecce apte de duobus p̄mis. De tertio aut qd̄ ad p̄fectionē p̄tinet addit cōuersationē vestrā inter gētes habentes bonā. Qui em̄ inter gentilitate viuētes bene cōuersant̄ perfectus est: sicut loth in sodomis: imperfectus em̄ cito cōfor mat se vite eozā inter quos habitat s̄m qd̄ dicit̄ in ps. Et cōmixti sunt inter gentes et didicerūt opa eozum et seruierūt sculptilibus eozū rē. Senecē. Socrati et Lelio bonitatem suā dissimilis multitudo excutere potuisset: qz sō nō est homo q̄ nō peccat et p̄ctm̄ transilientē impedit: id in fine petit remissionē peccatorū vt expedit et sine obstaculo possit transilire: vnde dicit.

17 **Remitte mihi vt refrigerer: priusq̄ abeam et amplius non ero.**

Remitte mihi peccata mea (vt refrigerer) peccatū em̄ ignis sunt et incendunt hominē. psal. Incensa ignis et suffossa (vel remitte) .i. iterum mitte gratiam cooperantē (vt refrigerer) ab estu culpe et pene: gratia em̄ culpā fugat et penam mitīgat: gratia quippe est ros. de quo Ecdi. xviij. Medicina omnīū in festinatione nebule obuians ros ab

ardore venienti humilē efficiet tū: bec nebula est christi in carnatio: ros est sp̄s sancti gratia: humilitas autē facit penā leuius portari (remitte vt refrigerer) dico hic q̄a post mortē non est remissio neq̄ refrigeriū: vt patet in diuite. q̄ nec guttam aque potuit habere ad refrigerandū linguam suam: et hoc est qd̄ sequit̄ (priusq̄ abeam) .i. eaz a via hui⁹ vite (et ampli⁹ nō ero) supple si sine remissione abiero obiero (ampli⁹ nō ero) qz male ero et male esse nō est esse vnde Ezech. xxvij. Nihil factus es et nō eris in perpetuum quia in pena erūt tales socij dyaboli: qui dicat nō esse quia male est. Job. xvij. Habitent in tabernaculo illius socij eius qui non est.

Psalmus XXXIX
Expectans expectaui dominum et intendit mihi.

Titulus in finē psal. dauid. Finis dicit̄ cōsumptionis. vt finita est expensa. Item cōsummatiōis vt finitus est liber. .i. consummatus: sed finis consummatiōis duplex dicit̄. s. finis consumens et finis consumatus. Finis cōsumans est iusticia in p̄nti vel nouis te. in quo iusticia vocat̄: finis cōsummatus eterna beatitudo: et est sensus t̄tuli. ps. iste attribuit̄ dauid. .i. christo vel cuiuslibet mēbro ecclēsie dirigens nos in finē cōsumantem. s. iusticiā: p̄ quaz venit̄ ad finē et cōsummatū seculi. s. beatitudinē: vel in finē. .i. nouū testamētū cōsumans in quo terminat̄ vetus In hebreo habet̄ pro victoria. ps. dauid. qd̄ bene huic qd̄ hic habemus cōpetit: qz per victoriā venit̄ ad finē. intenti one monet legētes vt relictijs figuris legis et superstitione ydolatrie ad nouū testamētū accedant. Modus tripartitus est. ps. Primo ostendit eccliam expectasse christi incarnationē et habuisse eam et a xpo nouū testamētū qd̄ multi locuti sunt p̄ qd̄ reprobat̄ superstitiones. Inuitat etiā ad mirabilia dei. Secūdo exponit illa mirabilia que sunt incarnatio iusticia p̄dicatio liberatio hominū ab iniquitatibus cōfusio inimicōz leticia sperantū ibi annūcia ui. Ecclesia ergo dicit̄ in p̄sona antiquozū (expectas expectaui dominū). Primo ergo ostendit desiderū ecclēie cui⁹ dicit̄ (expectans). Secūdo longanimitas ecclēsie in dīu et patienter expectando cum replicat (expectaui) quid (dominū) incarnandū. Abac. ij. Si morā fecerit expecta eum quia veniens veniet et nō tardabit. Esa. xlv. Ecce dominus deus noster iste expectaui⁹ eū et saluabit nos. Tertio ostendit prouētus hui⁹ expectatiōis. Primus est in carnatio cum dicit̄ et intendit mihi dominus: quasi dicat. nō sum fraudatus a desiderio meo. ps. Intēde mihi et exaudi me. Secundus prouētus est petitionū exauditiō: vñ de dicit̄

Et exaudiuit preces meas: et eduxit me de lacu miserie et de luto fecis.

Et exaudiuit preces meas quibus. scz rogabam vt veniret: vnde dicit̄ in psal. Propter miseriam inopum et gemitū pauperum nunc exurgam dicit̄ dominus. Itē hoc verificatum fuit quando apostoli et sancti orantes faciebant miracula et nihil eis negabat dominus sicut promiserat eis Jobā. xvj. Si quid petieritis patrem meū in nomine meo dabit vobis. Tertius prouētus est liberatio eorum qui erāt in limbo: vnde dicit̄ (et eduxit me). id est extra duxit (de lacu miserie) id est de limbo vbi tenebātur et erat eis miseria non videre deum quem desiderabant. Zacha. ix. Tu quoq̄ in sanguine testamētū tui: emisti vitos tuos de lacu in quo non est aqua. Quartus prouētus fuit: quia q̄ntum in ip̄o fuit docuit nos exire de subiectione carnalium concupiscentiarum: vnde addit (et de luto fecis). id est de peccatis carnalibus qui dicuntur lutum: quia fetent. ad litteram: et conculcantur. id est hominem reddunt conculcatum et vilem per infamiam: ab his christus suo exemplo nos docuit exire q̄ in carne sua omnem passionem sustinuit et omnes delicias fugit: vnde. j. Pet. iij. Christo igitur in carne passus et vos eadem cogitatione a mamini: qz qui passus est in carne desijt a p̄ctis

R Dio et deprecatio dicitur duos terminos sicut la cozyme v trūq̄ et q̄lter q̄druplici respectu sit lachrymāq̄

Ps. xxxix.

Finis consumptionis duplex.

Prouētus siue fructus de aduentu xpi i carne multiplex.